

TARPTAUTINIO VIEŠOJO PIRKIMO „PROJEKTO „STASIO EIDRIGEVIČIAUS MENŲ CENTRAS. KINO TEATRO PASTATO (RESPUBLIKOS G. 40, PANEVĖŽYJE) REKONSTRAVIMAS“ TECHNINIO PROJEKTO PARENGIMO IR PROJEKTO VYKDYMO PRIEŽIŪROS PASLAUGOS“ VYKDOMO ATVIRO KONKURSO BŪDU

Darbo 500002 AIŠKINAMASIS RAŠTAS (konceptijos aprašymas)

1. KONCEPCIJA “MOLIO DUONA”

2. URBANISTIKA

Atsižvelgiant į esamą komplikotą planuojamo SEMC pastato urbanistinės aplinkos pobūdį, skirtingų užstatymo morfotipų (su laisvojo užstatymo, perimetrinio užstatymo ir sodybinio užstatymo sklypais) zoną bei į esamus ir planuojamus funkcinius ryšius miesto viešųjų erdvių tinkle, siūlomas **konstruktyvaus integralumo** urbanistinio plėtojimo sprendinys. Pagal jį, įvertinant nusistovėjusį viešųjų miesto erdvių ir urbanistinės struktūros pobūdį bei problematiką, siūloma *erdvinio papildymo* ir *naujųjų tapatybių* kūrimo scenarijus esamoms miesto viešosioms erdvėms pastato gretimybėse, vengiant destruktivaus ir akcentuojant integralius vietos (ir genius loci) kurimo principus. Remiantis jais naujasis SEMC pastatas formuojamas kaip naujasis **vietoženklis**, aplink kurį ir kuriame sukuriamos visa eilė naujų miesto viešųjų erdvių tapatybių: A. naujoji aikštė priešais SEMC pastatą, kuri pratęsiama ir po dengta pastato įeigos lauko erdve bei sklandžiai integruojama į pastato holo interjerą. Čia buvęs fizinis miesto viešosios erdvės gabaritas išlaikomas, dali jo uždengiant pastatu, bet paliekant viešai prieinamą erdvę po juo; B. Lauko kino erdvė Topolių alėjos gretimybėje, kuri tampriai susiejama su pastato holo erdve bei kavinės funkcija jame; C. Skulptūrų alėjos erdvė, kuri siūloma formuoti kaip naujasis modernaus meno epicentras jau susiformavusiame trakte perimetrinio užstatymo gretimybėje, jungiančiame Respublikos ir Kranto gatves. Abu skersiniai (vakarų – rytų kryptimis) funkciniai pėsčiųjų ryšiai integruojami į esamą Senvagės rekreacinės pėsčiųjų takų sistemos tinklą, atsižvelgiant į planuojamą gretimybų – buvusio Konservų fabriko pertvarkos planus ir centrinės Panevėžio miesto dalies situaciją.

Įvertinant esamos urbanistinės struktūros skirtumus ir morfotipų įvairovę, siūlomas SEMC pastato formavimo scenarijus – kurti (plėtoti) laisvojo planavimo morfotipo išskirtinį pastatą, savo masteliu artimą esamo perimetrinio ir laisvojo užstatymo pastatų dydžiams, kuris integraliai papildytų miesto viešųjų erdvių tinklą naujuoju socialinės traukos mazgu. Tai teigiamai veiktų šio pastato gretimybų viešųjų miesto erdvių gyvybingumą ir formuotų naują kvartalo tapatybę.

3. ARCHITEKTŪRA IR DIZAINAS

Siūlomo pastato tūrinės - erdvinės struktūros, etapiškumo ir funkcinės sąrangos sprendiniai yra įtakoti bendrinės nuostatos išlaikyti ir integruoti esamą “Garso” kino teatro salės tūrį, jo konstrukcinę sąrangą ir gabaritus į naująjį pastatą. Tuo būdu ne tik urbanistinę, bet ir architektūrinę objekto vystymo strategiją grindžiant **konstruktyvaus integralumo** principu. Pagal jį išnaudojant esamą esminį minėto tūrio konstruktyvą būtų siekiama ekonominio efekto, kuris įmanomas, remiantis konstrukcinių tyrimų duomenimis. Tuo pat metu naujosios 1 – ojo ir 2-ojo etapų dalys būtų pristatomos, jas apjungiant ir integruojant kompleksiskai vidinių bendrųjų erdvių pagalba. Pirmojo etapo pabaigoje holo erdvė veiktų kaip dvipusis įėjimas iš Topolių alėjos bei numatytos Skulptūrų alėjos pusių. Toks sprendimas leistų plėtoti 2 etapo darbus, pirmojo etapo daliai veikiant.

Tuo būdu naujojo pastato forma,, dydis bei tūris būtų susijęs ir įtakoti buvusio pastato, kuriam naujųjų dalių bei papildytos struktūros bei naujojo medžiagiškumo pagalba būtų suteikta nauja architektūrinė ir vizualinė tapatybė. Tokia rekonstrukcijos strategija yra vienas iš naujojo pastato architektūros planinės - edvinės sandaros idėjos pagrindų.

Siūlomo pastato architektūrinės idėjos raiška yra paremta dviem archetipiniais vaizdiniais: 1. – duonos archajišku įvaizdžiu, kaip paprasto, aiškaus, atpažįstamo, bet tuo pačiu stiprų emocijų krūvį nešančio objekto išskirtinumu bet kokioje erdvėje, ir 2. Archainiu vietos tapatumu, išreikštu per

medžiagą – molio pirmavaizdį, kuris integruojamas į architektūrą dviem būdais: a. panaudojant regionui būdingą molio apdailos struktūros principą, kuris atkartojamas siūlomo pastato išorės apdailoje, ir b. fasado apdailos piešiniui panaudojant pastato kontūre darytų geologinių gręžinių piešinį ir sandaros vaizdus, kurie perkeliama kaip struktūra ant pastato fasadų ir kurie būtų matomi kaip horizontalūs skirtingos struktūros sluoksniai. Abu šie būdai realizuojami fasado apdailai naudojant pigmentinį betoną su skirtingos sandaros ir frakcijos priemaišomis. Jais stengiamasi įvietinti naują pastatą konceptualiai ir susieti jį su vieta (kontekstu) archaisiu - giluminiu lygmeniu. Tuo būdu naujam pastatui suteikiant būtent šio konteksto savybių

Pastato vidinių erdvių sandara ir zonavimas remiasi vizualinio integralumo nuostata, kai visos erdvės organizuojamos varijuojant sinchroninio (linijinio) ir diachroninio (nelinijinio) erdvių suvokimo scenarijus. Įeiga į pastatą organizuojama remiantis linijine – sinchronine logika – iš aikštės patenkama į dengtą viešąją erdvę, kuri atveda į bendrą holą, kuris tęsiasi į vestibulį (lanksčia erdvę) su vertikaliais ryšiais, iš kurio srautai pasiskirsto diachroniškai – skirtingomis kryptimis ir scenarijais – universalios laikinų parodų salės, knygyno, kultūrinės komunikacijos centro kryptimi, arba vertikaliai į kitus aukštus, ir kaip alternatyva – į erdvę lauko kinui. Minėtas vertikalus vestibulis padeda užtikrinti pasiekiamumą ir į kitų aukštų patalpas – konferencijų ir multimedijų sales, universalę salę – forumą bei studijas/kūrybines zonas; Juo taip pat patenkama ir į trečiojo ir ketvirtojo aukšto patalpas – pastovios ekspozicijos, interaktyvios ekspozicijų salės erdves, administraciją. Visi vertikalūs ryšiai – laiptinės suformuoti taip, kad užtikrintų būtinąją patalpų evakuaciją bei srautų atskyrimo sąlygas ten, kur tai yra būtina. Interjero sprendiniams siūlomos naudoti lauko fasadui pasiūlytos technologijos apdailos medžiagos, jas derinant su baltais - neutraliais paviršiais.

Siūlomo pastato ūkinė dalis lokalizuojama šiaurinėje sklypo pusėje, panaudojant privažiavimui dalį važiuojamosios dalies iš Topolių alėjos pusės. Šioje dalyje siūlomas įleistas kiemas su aptarnavimui ir tiekimui būtinais vartais pastate ir privažiavimu, skirtu sunkvežimiams. Čia lokalizuojamos ir būtinosios dirbtuvių ir archyvų patalpos. Ši zona nuo likusių viešųjų miesto erdvių atibojama atrojo statybos etapo tūriu, kurio vakarinė plokštuma veikia kaip lauko kino ekranas.

4. SPRENDINIŲ DAUGIAFUNKCIŠKUMAS

Esminė siūlomo projekto daugiafunkciškumo savybė yra paremta jo plano ir erdvinės struktūros paprastumu ir aiškumu, kas lemia funkcinės struktūros racionalumą, derinant ir interuojant urbanistinės situacijos ir planinės struktūros kriterijus kompleksiai.

Kiekviena pastato erdvė – tiek lauko dengta aikštė, tiek holo, tiek ir vestibulio erdvės gali būti naudojama universaliai socialinei veiklai ar laikinosioms parodoms, jos taip pat gali būti skaidomos mobiliosiomis pertvaromis taip, kad jose būtų galima derinti kelias skirtingas veiklas. Minėta pastato planinės struktūros aiškumo ir paprastumo savybė nulemia jo įvairialypio panaudojimo galimybes, o vertikalų ryšių vietos bei pobūdis užtikrina tinkamą eksploataciją. Viešai prieinamos skirtingos kontrolės lygmens patalpos pastate yra išdėstytos skirtinguose aukštuose. Visos patalpos arba jų zonos planuojamos taip, kad jos būtų prieinamos keliais būdais, tuo būdu vidaus erdvių struktūrai siekiama suteikti tinkliškumo savybių, kas didina patalpų polifunkciškumo ir skirtingo panaudojimo galimybes bei universalumo, kas užtikrina patalpų panaudojimo atitikimą judėjimo ekonomikos ir erdvės konfigūracijos dėsniams. Toks universalus funkcinės – erdvinės pastato sąrangos pobūdis yra tinkamiausias meno centrui.

5. TVARUMAS IR EFEKTYVUMAS

Pastate derinami trys pagrindiniai darnaus dizaino kriterijai, socialumas, ekonomiškumas ir ekologiškumas, siekiant jų pusiausvyros. Tiek pastato prieigose, tiek ir vidaus struktūroje naudojami universalūs dizaino principai. Taip pat siūloma naudoti ir kombinuoti alternatyvūs energijos šaltiniai – saulės kolektoriai, geoterminis šildymas, ir integraliosios pratingos pastato

inžinierinio aprūpinimo bei valdymo sistemos. Visos šios priemonės leistų pasiektų būtinuosius A+ ir aukštesnius energinio efektyvumo rodiklius.

6. STASIŠKUMAS

Šis kriterijus pastate realizuojamas keliais būdais: Viena vertus jo architektūroje siekiama ne imitacinio iliustratyvaus, bet archetipinio Stasio Eidrigevičiaus kūrybos interpretavimo kelio. Pagal jį architektūroje bandoma išreikšti esminės Menininko kūrybinės paralelės bei kūrybos savybės per tektoniškumą, faktūrą, objektų ir vaizdinių dvilybę prigimtį – racionalumą ir netikėtumą (netikėtą rakursą ar matymo tašką). Šios savybės bandomos išreikšti tiek pastato tūriu, jo struktūra ir medžiaga, tiek ir vidaus erdvėmis. Kita vertus, emocinė įtampa ir archetipinę paslaptį siekiama sukurti naudojant iracionalius ir tuo pat metu netikėtus elementus, erdves kaip prasmines alternatyvas pastato struktūriniam ir funkciniam aiškumui. Tai skersai pastato tūrį skrodžiančios apvalios šviesos ertmės, nukreipiančios dėmesį iš pastato į išorę ir išorės jėgas įleidžiančios į jo vidų bei konsoliškai kabantis Stasio dirbtuvės tūris – erdvė virš siūlomos Skulptūrų alėjos, skirta Menininko darbui, jo vieta meno centre kuriant šį pastatą. Tai - erdvė, kuri gali būti naudojama kaip menininkų rezidencijos erdvė vėliau.

7. RODIKLIAI

Sklypo plotas	8652,5 m ²
Statinio užstatymo plotas	2012,4 m ²
Pastato bendras plotas	4247,9 m ²
1 etapas	2355.2 m ²
2 etapas	1892.7 m ²
Pastato antžeminių aukštų plotas	3931,5 m ²
Sklypo užstatymo intensyvumas	0,45 (45%)
Sklypo užstatymo tankumas	23,3%
Automobilių stovėjimo vietų skaičius	
Antžeminiame parking	30vt (iš jų 2 žn)
Požeminiame parkinge	69vt(iš jų 3 žn)

(santrauka)

1. KONCEPCIJA “MOLIO DUONA”
2. URBANISTIKA. Įvertinant esamos urbanistinės struktūros skirtumus ir morfotipų įvairovę, siūlomas SEMC pastato formavimo scenarijus – kurti (plėtoti) laisvojo planavimo morfotipo išskirtinį pastatą, savo masteliu artimą esamo perimetrinio ir laisvojo užstatymo pastatų dydžiams, kuris integraliai papildytų miesto viešųjų erdvių tinklą naujuoju socialinės traukos mazgu. Tai teigiamai veiktų šio pastato gretimybių viešųjų miesto erdvių gyvybingumą ir formuotų naują kvartalo tapatybę.
3. ARCHITEKTŪRA IR DIZAINAS. Siūlomo pastato tūrinės - erdvinės struktūros, etapiškumo ir funkcinės sąrangos sprendiniai yra įtakoti bendrinės nuostatos išlaikyti ir integruoti esamą “Garso” kino teatro salės tūrį, jo konstrukcinę sąrangą ir gabaritus į naująjį pastatą. Tuo būdu ne tik urbanistinę, bet ir architektūrinę objekto vystymo strategiją grindžiant **konstruktyvaus integralumo** principu. Pagal jį išnaudojant esamą esminį minėto tūrio konstruktyvą būtų siekiama ekonominio efekto, kuris įmanomas, remiantis konstrukcinių tyrimų duomenimis. Tuo pat metu naujosios 1 – ojo ir 2-ojo etapų dalys būtų pristatomos, jas apjungiant ir integruojant kompleksiskai vidinių bendrųjų erdvių pagalba. Pirmojo etapo pabaigoje holo erdvė veiktų kaip dvipusis įėjimas iš Topolių alėjos bei numatytos Skulptūrų alėjos pusių. Toks sprendimas leistų plėtoti 2 etapo darbus, pirmojo etapo daliai veikiant. Tuo būdu naujojo pastato forma, dydis bei tūris būtų susijęs ir įtakoti buvusio pastato, kuriam naujųjų dalių bei papildytos struktūros bei naujojo medžiagiškumo pagalba būtų suteikta nauja architektūrinė ir vizualinė tapatybė..
4. SPRENDINIŲ DAUGIAFUNKCIŠKUMAS. Esminė siūlomo projekto daugiafunkciškumo savybė yra paremta jo plano ir erdvinės struktūros paprastumu ir aiškumu, kas lemia funkcinės struktūros racionalumą, derinant ir interuojant urbanistinės situacijos ir planinės struktūros kriterijus kompleksiskai. Kiekviena pastato erdvė – tiek lauko dengta aikštė, tiek holo, tiek ir vestibulio erdvės gali būti naudojama universaliai socialinei veiklai ar laikinosioms parodoms, jos taip pat gali būti skaidomos mobiliosiomis pertvaromis taip, kad jose būtų galima derinti kelias skirtingas veiklas.
5. STASIŠKUMAS
pastato architektūroje siekiama išreikšti esminės Menininko kūrybinės paralelės bei kūrybos savybės per tektoniškumą, faktūrą, objektų ir vaizdinių dvilybę prigimtį – racionalumą ir netikėtumą (netikėtą rakursą ar matymo tašką).

(english)

The Concept: The Clay bread”.

Urbanism. Taking in to account variety of urban structure typologies in the context, proposed solution is based on the idea to odobpt some of its feature and at the same time organize free standing building as a new landmark for the district. The local system of public spaces are planned as integrated in to the network of Panevezys public space. Every public space around the planned building have their own identity and connection with existing pedestrian roots.

Architecture and design. Proposed building with it’s spacial and plan qualities is implemented in two stages. Every stage of implementation works as finite building, letting ather stages to be buil while implemented parts are working.

The idea of building is based on the approach of constructive integrity. Teh most complicated part of the existing cinema “garsas” building – the cinema hall is adopted in teh project. Other necessary parts are added as extensions. Essential quality of multifunctionality of the proposed building is based on the approach to organize simple, recognizable rational space structure, with universal exhibition spaces inside, which could be used for different social and artistic activities.